

EST. **LINKOSUO** 1936

Vastuullisuusraportti 2023

Ripaus kekseliäisyyttä, kauhallinen rohkeutta. Näin syntyi Linkosuon ainutlaatuinen tarina ja suomalaisten rakastetuimmat maut. Linkosuo on yli 85-vuotias perheyitys, jonka liiketoiminnasta vastaa edelleen perustajasuku. Tänä päivänä Linkosuo on leipomoteollisuuden edelläkävijä Suomessa, joka työllistää Linkosuo Leipomo Oy:n ja Linkosuo Kahvila Oy:n kautta noin 200 työntekijää.

Vastuulliset valinnat ja korkea laatu ovat Linkosuon osaamisen todistus niin kuluttajille kuin kaupalle. Vastuullisuus on olennainen osa Linkosuon liiketoimintaa ja lisää ymmärrystä siitä, miten toimintamme vaikuttaa ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan.

Tämä on Linkosuo Oy:n vastuullisuusraportti vuodelta 2023 ja se käsittelee sekä Linkosuo Leipomo Oy:n ja Linkosuo Kahvila Oy:n vastuullisuustyötä. Raportissa kerrotaan vuoden aikana tehdyistä toimenpiteistä sekä seurataan vastuullisuustyön edistymistä. Vastuullisuusraportti sisältää lisäksi vastuullisuusohjelman vuosille 2022-2025. Osana vastuullisuusohjelmaa on määritelty Linkosuon vastuullisuuslupaukset vuoteen 2030.

Raportin on toteuttanut yhteistyössä Linkosuo-yhtiöiden kanssa **EcoReal**
PART OF **RAKSYSTEMS**

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

VASTUULLISUUSOHJELMA

Toimintaympäristö ja sen megatrendit
Vastuullista toimintaa läpi toimitusketjun
Sidosryhmäyhteistyö
Olellaiset vastuullisuusteemat
YK:n kestävä kehityksen tavoitteet
Vastuullisuuden tiekartta

KORKEALAATUISET JA INNOVATIIVISET TUOTTEET

Hyvinvointia terveellisten tuotteiden kautta
Tuotekehitystä kuluttajien toiveilla
Valvottua tuoteturvallisuutta
Avointa ja selkeää viestintää

KOHTI HIILINEUTRAALIA TOIMINTAA

Tekoja hiilijalanjäljen pienentämiseksi
Kotimaisuus ja paikallisuus
Kestävät pakkausratkaisut
Hävikin minimointi

REILU JA TOIMIVA YHTEISTYÖ KAIKEN TAKANA

Monimuotoinen henkilöstö
Toimivat asiakassuhteet
Henkilöstön tyytyväisyys ja osaaminen
Taloudellista kannattavuutta eettisellä liiketoiminnalla

VASTUULLISUUS LUKUINA

Vastuullisuuden avainluvut 2023
Taulukot ja raportointiperiaatteet

VUODEN 2023 ONNISTUMISET

Aikaisempien vuosien erityistilanteet, kuten sodan vaikutukset raaka-aineiden ja energian hintoihin sekä koronapandemia, haastoivat Linkosuon toimintaa. Koen yhtiömme toipuneen hyvin edellisvuosien haasteista, vaikka vuonna 2023 jatkuva hintakilpailu oli arkipäivää. Vuosi 2023 oli meille hyvää aikaa tasaantua ja pohtia tulevaisuuden mahdollisuuksia. Osallistuimme aktiivisesti toimialamme yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kannustimme henkilöstöämme kouluttautumaan työn ohessa. Lisäksi tuimme erilaisia järjestöjä ja Ukrainaa tuotelahjoitusten avulla.

Vuonna 2023 tiivistimme Leipomon ja Kahvilan yhteistyötä entisestään. Yhteisellä tietotaidolla pystymme kehittämään ratkaisujamme yhä vastuullisemmiksi, esimerkiksi pakkausratkaisujen osalta, joilla voimme vähentää hävikkiä sekä helpottaa asiakkaiden arkea. Yhteistyöllä kehitämme koko elinkaari prosessiamme vastuullisemmaksi ja uskon vahvasti, että tekemisemme merkittävimmät vaikutukset ovat vasta edessä.

AJANKOHTAINEN TRENDI: SUOMALAISEN OSTOVOIMAN HEIKENTYMINEN

Yksi toimintaamme vaikuttava kehitys on ollut selkeästi suomalaisen ostovoiman heikentyminen. Pohdimme parhaillaan, miten suomalaisten ostovoima muuttuu. Samalla kun kotimaisten raaka-aineiden merkitys kasvaa, ostovoima on heikennyt, tosin viimeaikainen palkkojen kehitys on korjannut tilannetta. Haluamme yhtiönä kasvattaa suomalaisten elintarvikkeiden arvostusta ja kannustaa kuluttajia valitsemaan kotimaisen ruuan.

VASTUULLISUUS SYVÄLLÄ LINKOSUON TOIMINNASSA

Vastuullisuus näkyi Linkosuon toiminnassa operatiivisella ja strategisella tasolla. Raaka-aineemme tulevat pääasiassa puhtaasta suomalaisesta luonnosta, jota haluamme vaalia. Pitkäjänteinen vastuullisuustyö oli merkittävä osa strategiatyötämme. Halusimme erottua kilpailijoista näkökulmallamme sillä, että teemme kestävän kehityksen edistämällä liiketoimintaa. Strategiaohjelmassamme on vastuullisuusosio, jota painotimme muun muassa lanseerauspäätöksissämme.

Emme ajatelleet tuotekehityksessä vain taloudellista näkökulmaa, vaan varmistimme, että tuotteet ovat terveellisiä vaihtoehtoja ihmisille ja niiden tuottaminen on vastuullista myös ympäristölle.

KATSE TULEVASSA

Panostamme viennin kasvattamiseen ja toivomme sen kehittyvän koko toimialan osalta. Viennissä ravitsemukselliset vaatimukset tuotteita kohtaan ovat tarkkoja, ja tämä onkin meidän vahvuutemme. Tuotteissa käytettyjen raaka-aineiden puhtautta arvostetaan ulkomailla merkittävästi enemmän kuin kotimaassa. Myös ainesosien jäljitettävyyden ja käsittelytavat kiinnostavat.

Viennin kasvattamisen lisäksi odotan innolla ilmastoratkaisuja vauhdittavan ACE-hankkeen käynnistymistä. Hankkeen tarkoituksena on kehittää tuotantomme energiaratkaisuja kestävämmiksi. Toimimme Suomen hiilineutraaliustavoitetta tukevassa EU-rahoitteisessa hankkeessa elintarvikealan pilotoijana. Uskomme Linkosuolla vihreän siirtymän hankkeiden vauhdittavan myös taloudellista kannattavuutta.

Jyrki Karlsson
Linkosuon toimitusjohtaja

A photograph of a slice of yellow cake topped with blueberries, served on a light-colored plate with a gold spoon. Next to it is a white cup of coffee with a brown stain on the side. The background is a light, textured wall.

Vastuullisuusohjelma

Toimintaympäristö ja siihen vaikuttavat megatrendit

Linkosuo vastaa liiketoiminnallaan moniin erilaisiin asiakatarpeisiin. Linkosuo Kahvila Oy:n lounasaravintolat ja kahvilat palvelevat koko Pirkanmaan alueella sekä kolmessa toimipisteessä pääkaupunkiseudulla tarjoten maistuvia salaatteja, kotiruokalounaita ja Linkosuon oman leipomon herkuja. Linkosuo Leipomo Oy on puolestaan leipomoteollisuuden edelläkävijä Suomessa. Leipomo on erikoistunut kuivaleipiin ja yhtenä tulevan strategiakauden tavoitteista on kasvattaa markkinaosuutta kansainvälisillä snacks- ja välipalamarkkinoilla.

Vastataksemme kuluttajien tarpeisiin seuraamme jatkuvasti toimintaympäristömme muutoksia. Maailma on jatkuvassa muutoksessa, ja toimintaympäristön muutosvoimien tunnistaminen ennakolta auttaa meitä muuttamaan toimintaa tarvittaessa. Olemmekin tunnistanee viisi toimintaamme merkittävästi vaikuttavaa megatrendiä:

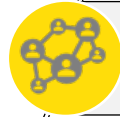
Hyvinvoinnin korostuminen: Tuotteiden terveellisyyttä, turvallisuutta ja aitoutta pidetään yhä tärkeämpänä. Kotimaisuus korostuu ja kysyntä hyvinvointiin tähtäävistä tuotteista lisääntyy. Hyvinvointia on nostettava esiin myös markkinoinnin ja viestinnän näkökulmasta.

Ilmastonmuutos: Keinot päästöjen vähentämiseksi korostuvat. Lähiruoan hyödyntäminen ja kotimaisuusaste nostavat merkitystään. Pakkaussuunnitelmissa on siirryttävä kestävämpiin ratkaisuihin. Ravintoloissa kasvisruoan kulutus lisääntyy ja hävikin seuranta ja hyötykäyttö korostuvat.

Digitalisaatio: Työprosessit tehostuvat, jolloin myös työntekijöiden osaamisen kehittäminen korostuu. Toimintaprosessit muuttuvat ja päätöksenteko perustuu yhä enemmän saatavilla olevaan dataan.

Yhteisöllisyys: Henkilöstön hyvinvointi ja arvostaminen korostuvat entisestään. Tässä avainasemassa on henkilöstön osallistaminen ja yhteisöllisyydestä huolehtiminen. Yhteisöllisyys korostuu myös hankintaketjussa, kun yhteistyökumppanit odottavat Linkosuoilta vastuullisuutta ja läpinäkyvyyttä toiminnassa.

Globalisaatio: Ruokailutottumukset muuttuvat elintapojen ja kulttuurin muuttuessa. Muutokset on otettava huomioon myös tuotekehityksessä ja yrityskulttuurissa. Kahvilaliiketoiminnassa korostuu entisestään nuoren asiakaskunnan tavoittelu.

Linkosuolla on viisi merkittävää sidosryhmää, joiden kanssa viestitään säännöllisesti. Sidosryhmien odotuksia ja kokemuksia Linkosuon toiminnasta seurataan tasaisin väliajoin vastuullisuustyön kehittämiseksi. Tärkeimmille sidosryhmille toteutettiin syksyllä 2021 sidosryhmäkysely, jossa selvitettiin heidän tärkeimpiä odotuksiaan Linkosuon vastuullisuustyöstä. Kyselyyn vastasi yhteensä 86 henkilöä, joista kolmannes oli kuluttajia ja toinen kolmannes henkilöstön jäseniä. Ohessa esitellään tutkimustulosten yhteenveto. Tarkemmat tulokset on koottu erilliseen raporttiin.

KULUTTAJAT

Kuluttajat arvioivat Linkosuon onnistuneen vastuullisuustyössään hyvin. Kotimaisuus sekä laadukkaat, turvalliset ja terveelliset tuotteet sekä tuotekehitys nähdään erityisen onnistuneina. Myös asiakaspalvelu saa kuluttajilta kiitosta.

Kuluttajat toivovat yrityksen panostavan toimittajien vastuullisuuteen, henkilöstön hyvinvointiin ja johtamiseen sekä lisäävän vastuullisuusviestintäänsä etenkin sosiaalisessa mediassa. Lisäksi kahvilapuolen odotetaan kehittävän toimia hävikin vähentämiseksi.

Tulevaisuudessa kuluttajat odottavatkin erityisesti hävikin minimointia sekä hävikkituotteiden ja -ruoan hyödyntämistä. Lisäksi Linkosuolta odotetaan lisää kierrätettäviä pakkausratkaisuja sekä hiilineutraaliutta.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön mielestä Linkosuo on onnistunut erityisesti kotimaisissa, laadukkaissa ja turvallisissa tuotteissa. Onnistuneena pidetään myös jätahuoltoja ja kierrätystä sekä yrityksen vastuullisuusraportointia.

Henkilöstö toivoo yrityksen panostavan työyhteisön hyvinvointiin ja jaksamiseen sekä puuttuvan mahdollisiin ongelmakohtiin. Linkosuon odotetaan panostavan myös avoimeen viestintään, niin yleisellä tasolla kuin vastuullisuustoimien suhteen, sekä tekevän kehitystyötä hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Henkilöstö odottaa yrityksen kehittävän tulevaisuudessa kestävämpiä pakkausratkaisuja, vähentävän hiilidioksidipäästöjään tai pyrkivän hiilineutraaliuteen sekä kasvattavan raaka-aineiden kotimaisuusastetta entisestään ja korostavan sitä viestinnässään.

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Yhteistyökumppanit pitävät erityisen onnistuneena Linkosuon vastuullisuustyötä, kotimaisia ja turvallisia tuotteita sekä tuotteiden uudistamista. Yrityksen nähdään onnistuneen myös hävikin vähentämisessä sekä kierrätyksessä ja jätahuollossa.

Yhteistyökumppaneiden mielestä Linkosuon henkilöstö on erittäin osaavaa, mutta yleisesti toiminnan asiakaslähtöisyyteen tulisi panostaa jatkossa enemmän. Lisäksi yhteistyökumppanit toivovat yrityksen kehittävän viestintäänsä avoimempaan suuntaan. Tulevaisuudessa yhteistyökumppanit odottavat Linkosuolta hävikin nollaamista ja toimia päästöjen pienentämiseksi.

YRITYSASIAKKAAT

Yritysassiakoiden mielestä Linkosuo on onnistunut erityisesti kotimaisissa ja turvallisissa tuotteissa sekä asiakassuhteissaan.

Yritysassiakkaat toivovat Linkosuon panostavan jätahuoltoon ja kierrätykseen sekä vahvistavan konseptiaan terveellisten ja kotimaisten tuotteiden tarjoajana. Edellä mainittuja ominaisuuksia tulisi yritysasiakkaiden mielestä korostaa tulevaisuudessa entisestään. Lisäksi Linkosuon odotetaan pienentävän hiilijalanjälkeään.

OMISTAJAT

Omistajien mielestä Linkosuo on onnistunut erityisesti kotimaisuudessa sekä tuotekehityksessä ja innovatiivisuudessa. Onnistuneena pidetään myös jätahuoltoja ja kierrätystä sekä yrityksen vastuullisuusraportointia.

Omistajat toivovat Linkosuon kehittävän viestinnän avoimuutta sekä vastuullisuusviestinnän jatkuvuutta. Lisäksi toivotaan panostusta hävikin pienentämiseen prosesseissa, energiakartoitukseen (esim. uusiutuvan energian tuottaminen) sekä henkilökunnan viihtyvyyteen.

Tulevaisuudessa omistajat odottavat Linkosuon pienentävän energiankulutusta ja hävikkiä sekä lisäävän pakkausten uusiutuvia raaka-aineita. Lisäksi tulevaisuuden toiveena on täysin hiilineutraali yritystoiminta.

Vastuullista toimintaa läpi hankintaketjun

Linkosuon toimitusketju ulottuu viljelijältä aina kuluttajiin. Olemme tunnistaneet toimintaympäristömme vaikutusten ja sidosryhmien odotusten kautta meille olennaisimmat vastuullisuusnäkökulmat koko hankintaketjun läpi sekä analysoineet niiden merkitystä sidosryhmille, ympäristölle sekä yritykselle tai yhteiskunnalle. Nämä 12 olennaisinta näkökulmaa toimivat Linkosuon vastuullisuustyön pohjana. Tehty olennaisuusanalyysi perustuu GRI-standardien ohjeistukseen olennaisten näkökohtien määrittämisestä.

OLENNAISET VASTUULLISUUSNÄKÖKULMAT	Merkitys sidosryhmille	Vaikutus ympäristöön	Lisäarvo yritykselle tai yhteiskunnalle
Terveelliset tuotteet			
Jatkuva tuotekehitys			
Tuotteiden turvallisuus			
Avoin ja selkeä viestintä			
Kotimaisuus ja paikallisuus			
Kestävät pakkausratkaisut			
Hävikin minimointi			
Hiilijalanjäljen pienentäminen			
Taloudellinen kannattavuus ja eettisyys			
Toimivat asiakassuhteet			
Henkilöstön monimuotoisuus			
Henkilöstön tyytyväisyys ja osaaminen			

Vähäisempi merkitys
  Suuri merkitys

HANKINTA

Olemme selvillä käyttämiemme raaka-aineiden alkuperästä ja suosimme kotimaisia raaka-aineita. Hankimme raaka-aineet luotettavien toimittajien kautta ja pyrimme pitkiin yhteistyösopimuksiin. Olemme laatineet Code of Conduct -sopimuksen, johon vaadimme toimittajien sitoutuvan.

TUOTEKEHITYS

Korkealaatuiset ja innovatiiviset tuotteet ovat hyvin toimivan tuotekehityksen lopputulos. Perustamme tuotekehityksen kuluttajien tarpeeseen ja otamme siinä huomioon tuoteturvallisuuden, terveellisyden ja laadun. Kehitämme jatkuvasti myös pakkauksiamme vastaamaan nykypäivän vaatimuksia.

TUOTANTO

Otamme huomioon tuotantomme ympäristövaikutukset ja teemme toimia niiden minimoimiseksi. Huolehdimme myös henkilöstön hyvinvoinnista ja osaamisen kehittämisestä.

KULJETUKSET JA MYYNTI

Optimoimme pakkausten täyttöasteen pakkausjätteen, päästöjen ja kuljetuskustannusten minimoimiseksi. Kuljetukset hoidetaan aina keskusliikkeiden kautta. Kahviloiden ja ravintoloiden hävikkiä vähennetään tarjonnan suunnittelulla ja ennakkoinnilla sekä alennuksilla päivän lopuksi.

ASIAKKAAT

Tuotamme innovatiivisia, terveellisiä ja laadukkaita elintarvikkeita. Kehitämme tuotteitamme asiakaslähtöisesti, minkä lisäksi huolehdimme raaka-aineiden vastuullisesta alkuperästä.

Korkealaatuiset ja innovatiiviset tuotteet

Hankintaketjun tarkastelun ja sitä kautta tunnistettujen olennaisten vastuullisuusnäkökulmien kautta olemme tunnistaneeet kolme tärkeintä vastuullisuusteemaa, joiden ympärille vastuullisuustyömme rakentuu; korkealaatuiset ja innovatiiviset tuotteet, kohti hiilineutraalia toimintaa sekä reilu ja toimiva yhteistyö kaiken takana.

Olemme määritelleet näille teemoille vastuullisuuslupaukset vuoteen 2030 sekä lyhyemmän aikavälin tavoitteet, jotta pystymme edistämään vastuullisuustyötämme mahdollisimman tehokkaasti. Tulemme seuraamaan näiden tavoitteiden toteutumista tasaisin väliajoin.

Haluamme tarjota asiakkaillemme **hyvinvointia terveellisten tuotteiden kautta**. Varmistamme jatkuvan **tuotekehityksen**, joka lähtee liikelle kuluttajien odotuksista ja toiveista. Toimintamme lähtökohdانا on tarkoin valvottu **tuoteturvallisuus** sekä **avoin ja selkeä viestintä**.

Kohti hiilineutraalia toimintaa

Pienennämme toimintamme hiilijalanjälkeä monin eri keinoin. Näistä keinoista **kotimaisuus ja paikallisuus** ovat toimintamme ytimessä. Tavoitteenamme on edetä kohti hiilineutraalia toimintaa, minkä lisäksi etsimme jatkuvasti ratkaisuja **kestäviin pakkausratkaisuihin** ja **hävikin minimointiin**.

Reilu ja toimiva yhteistyö kaiken takana

Toimintamme mahdollistaa **monimuotoinen henkilöstö** ja **toimivat asiakassuhteet**. Pidämme huolta **henkilöstömme tyytyväisyydestä ja osaamisen kehittamisestä**. Varmistamme, että olemme myös jatkossa **taloudellisesti kannattava ja eettistä liiketoimintaa** harjoittava organisaatio.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDG) ovat maailmanlaajuinen toimenpideohjelma (Agenda 2030), jonka pyrkimyksenä on poistaa köyhyys maailmasta, torjua eriarvoisuutta ja ehkäistä ilmastonmuutosta. Olemme Linkosuolla sitoutuneet tukemaan kaikkia 17:ää YK:n kestävän kehityksen tavoitetta, minkä lisäksi olemme tunnistaneeet 10 olennaisinta tavoitetta toimintamme ja sidosryhmiemme kannalta:

- Tavoite 3: Edistämme korkealaatuisilla ja innovatiivisilla tuotteillamme ihmisten terveyttä.
- Tavoite 4: Mahdollistamme työntekijöidemme koulutautumisen ja osaamisen ylläpidon.
- Tavoite 5: Edistämme kaikessa toiminnassamme sukupuolten tasa-arvoa
- Tavoite 7: Hyödynnämme mahdollisuuksien mukaan toiminnassamme puhdasta energiaa
- Tavoite 8: Tarjoamme ihmisarvoista työtä yli 200 henkilölle Pirkanmaan ja Pääkaupunkiseudun alueella
- Tavoite 9: Panostamme jatkuvaan tuotekehitykseen ja uusiin innovatiivisiin tuotteisiin
- Tavoite 10: Vähennämme eriarvoisuutta huolehtimalla työyhteisömme monimuotoisuudesta
- Tavoite 12: Teemme toimia edistääksemme vastuullista kuluttamista ja hävikin vähentämistä
- Tavoite 13: Minimoimme päästömme ja tavoittelemme pitkällä aikavälillä hiilineutraaliutta.
- Tavoite 17: Toimintamme perustuu toimivaan yhteistyöhön ja kumppanuuteen

Vastuullisuuden tiekartta

VASTUULLISUUS-TEEMA	LINKOSUO-YHTIÖIDEN LUPAUS	VASTUULLISUUSTAVOITTEET VUOSILLE 2022-2025	
		LINKOSUO LEIPOMO OY	LINKOSUO KAHVILAT OY
Korkealaatuiset ja innovatiiviset tuotteet	Huolettomia herkkuhetkiä aidolla maulla ja rohkeilla kokeiluilla	<ul style="list-style-type: none"> Lisäämme Hyvää Suomesta -merkin käyttöä 100 % käytetystä viljasta on kotimaista IFS Food -laaturjärjestelmä on tehokkaassa käytössä Alamme mittaamaan asiakastytyväisyyttä (B2B) systemaattisesti (esim. Factum) 	<ul style="list-style-type: none"> Nostamme raaka-aineiden kotimaisuusastetta ja viestimme niistä asiakkaille Hiomme palveluprosesseja ja kehitämme digitaalisia työkaluja (mm. itsepalvelukassa) toiminnan kehittämiseksi Toteutamme sisäisiä auditointeja varmistaaksemme toimintamme laatua Määrittelemme ja otamme käyttöön asiakaskohtaiset konseptit toimipisteille
		<ul style="list-style-type: none"> Kuluttajatutkimus ja -ymmärrys ohjaavat uusien tuotteiden kehittämistä 100 % käytettävien raaka-aineiden alkuperästä on selvillä ja viestimme niistä asiakkaille 	
Kohti hiilineutraalia toimintaa	Hiilineutraali toimija vuoteen 2035 mennessä	<ul style="list-style-type: none"> Mittaamme tuotannosta syntyvän hävikin ja jätteen määrää vuosittain Puolitamme syntyvän hävikin määrän vuoden 2025 loppuun mennessä Lisäämme pakkauksissamme kuitupohjaisia materiaaleja Liityimme kaukolämpöverkoston ja vähensimme maakaasun käyttöä Sähköistämme tuotantomme osana EU:n pilottiprojektia (ACE LIFE) 	<ul style="list-style-type: none"> Vähennämme muovimateriaalien määrää SUP-direktiivi huomioiden. Tehostamme prosesseja vähentääksemme jätteiden ja hävikin määrää Parannamme jätteiden määrän ja hävikin mittaamista Vähennämme hävikin määrää 70 % vuoden 2025 loppuun mennessä
		<ul style="list-style-type: none"> Parannamme energiatehokkuuttamme vuoden 2021 energiakatselmusta hyödyntäen Tutkimme ja testaamme erilaisia vaihtoehtoja kestävien pakkausratkaisujen varmistamiseksi Vähennämme toimintamme päästöjä käyttämämme energian ja omistamiemme ajoneuvojen (scope 1 ja 2) osalta 30 % vuoden 2021 tilanteesta Laadimme tiekartan hiilineutraalin toiminnan saavuttamiseksi vuoteen 2035 	
Reilu ja toimiva yhteistyö kaiken takana	Elintarvikealan halutuin ja kiinnostavin työnantaja ja kumppani	<ul style="list-style-type: none"> Mittaamme tulosta kerran kuukaudessa suhteuttaen kustannukset kuukausitason myyntiin Työntekijäkokemuksen tutkimuksessa vähintään arvosana 7 asteikolla 1-10 	<ul style="list-style-type: none"> Seuraamme ja ennustamme tulosta päivä- ja kuukausitasolla. Toteutimme ensimmäisen työntekijäkokemuksen tutkimuksen Tavoitteenamme on pystyä tukemaan ravintoloissa ja kahviloissa henkilöstön työkenkien hankintaa Laajennamme toimintaa valtakunnantasolla
		<ul style="list-style-type: none"> Lisäämme yhteistyötä Leipomon ja Kahviloiden välillä Noudatamme hankinta-, kilpailutus- ja asiakassuhteissa hyviä kauppatapoja Kehitämme organisaation johtamisjärjestelmää (esimiestyön laatuksiteerit) ja työnantajamielikuvaa Kehitämme jatkuvasti perehdytysprosessejamme sekä tarkennamme tehtäväkohtaisia osaamiskriteerejä monitaitoisuuden lisäämiseksi Tarjoamme henkilöstölle työterveyden kautta tukea savuttomuuteen Kehitämme organisaation johtamiskykyä vastaamaan paremmin henkilöstön monimuotoisuutta Yhtenäistämme koko yhtiön viestintää ja otamme viestinnässä huomioon suomen lisäksi myös muut kielet Järjestämme säännöllisesti yhteisiä Town Hall -tiedonjakotilaisuuksia Koko henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua koulutukseen oman osaamisen kehitystarpeiden mukaisesti (1-2pv/hlö/vuosi) Tuemme henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä ja virkistystoimintaa, päätimme kasvattaa Smartum-hyvinvointisaldon maksimimäärää vuodelle 2023 	

Vastuullisuuden tiekartta – Linkosuo konserni

2022

- ✓ Toteutamme energiatehokkuustoimia tehdyn energiakatselmuksen perusteella ✓
- ✓ Kehitämme organisaation johtamisjärjestelmää (esimiestyön laatukriteerit) ja työnantajamielikuvaa ✓
- ✓ Tuemme henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä ja virkistystoimintaa, päätimme kasvattaa Smartum hyvinvointisaldon maksimimäärää vuodelle 2023 ✓
- ✓ Tarkennamme tehtäväkohtaisia osaamiskriteerejä monitaitoisuuden lisäämiseksi ✓

2023

- ✓ Lisäämme yhteistyötä Leipomon ja Kahviloiden välillä ✓
- ✓ Yhtenäistetään koko yhtiön viestintää ja viestinnässä huomioidaan suomen lisäksi myös muut kielet ✓
- ✓ Koko henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua koulutukseen oman osaamisen kehitystarpeiden mukaisesti (1-2pv/hlö/vuosi) ✓
- ✓ Tarjoamme henkilöstölle työterveyden kautta tukea savuttomuuteen ✓

2024

- ✓ Laadimme tiekartan hiilineutraalin toiminnan saavuttamiseksi vuoteen 2035
- ✓ 100 % käytettävien raaka-aineiden alkuperästä on selvillä ja viestimme niistä asiakkaille.
- ✓ Kehitämme organisaation johtamiskykyä vastaamaan paremmin henkilöstön monimuotoisuutta

2025

- ✓ Vähennämme toimintamme päästöjä käyttämämme energian ja omistamiemme ajoneuvojen (scope 1 ja 2) osalta 30 % vuoden 2021 tilanteesta

Jatkuvat vuosittaiset tavoitteet

Noudatamme hankinta-, kilpailutus- ja asiakassuhteissa hyviä kauppatapoja

Kuluttajatutkimus ja -ymmärrys ohjaavat uusien tuotteiden kehittämistä

Tutkimme ja testamme erilaisia vaihtoehtoja kestävien pakkausratkaisujen lisäämiseksi

Järjestämme säännöllisesti yhteisiä Town Hall -tiedonjakotilaisuuksia

Säännölliset työntekijäkokemuksen tutkimukset

Kehitämme jatkuvasti perehdytysprosessejamme

Vastuullisuuden tiekartta – Linkosuon Leipomo ja Kahvila

2022

Leipomo

- ✓ Liityimme kaukolämpöverkoston ja vähensimme maakaasun käyttöä ✓

Kahvila

- ✓ Toteutimme ensimmäisen työntekijäkokemuksen tutkimuksen ✓
- ✓ Seuraamme ja ennustamme tulosta päivä- ja kuukausitasolla ✓

2023

Leipomo

- ✓ Mittaamme yritysasiakastytyväisyyttä systemaattisesti (esim. Factum) ✓

Kahvila

- ✓ Parannamme jätteiden määrän ja hävikin mittaamista sekä tehostamme prosesseja niiden vähentämiseksi ✓
- ✓ Hiomme palveluprosesseja ja kehitämme digitaalisia työkaluja (mm. itsepalvelukassa) toiminnan kehittämiseksi ✓

2024

Leipomo

- ✓ Aloitamme tuotantomme sähköistämisen osana EU:n pilottiprojektia (ACE LIFE)

Kahvila

- ✓ Tavoitteenamme on pystyä tukemaan ravintoloissa ja kahviloissa henkilöstön työkenkien hankintaa
- ✓ Laajennamme toimintaa valtakunnantasolla
- ✓ Määrittelemme ja otamme käyttöön asiakaskohtaiset konseptit toimipisteille

2025

Leipomo

- ✓ Hävikin määrä -50 % vuoden 2021 tilanteesta

Kahvila

- ✓ Hävikin määrä -70 % vuoden 2021 tilanteesta

Leipomon jatkuvat tavoitteet

Lisäämme Hyvää Suomesta -merkin käyttöä

Tuotannosta syntyvän hävikin ja jätteen määrän mittaus

100 % käytetystä viljasta on kotimaista

Työntekijäkokemuksen tutkimuksessa vähintään arvosana 7 asteikolla 1-10

IFS Food -laatu järjestelmä tehokkaassa käytössä

Lisäämme pakkauksissamme kuitupohjaisia materiaaleja

Kahvilan jatkuvat tavoitteet

Nostamme raaka-aineiden kotimaisuusastetta ja viestimme niistä asiakkaille

Vähennämme muovimateriaalien määrää SUP-direktiivi huomioiden

Toteutamme sisäisiä auditointeja toimintamme laadun varmistamiseksi

Linkosuo konserni

- ✓ Kokonaispäästömme ovat laskeneet noin 18 % edellisvuodesta. Suurimmat muutokset päästövähennyksiin ovat syntyneet maakaasun käytön vähenemisestä, Leipomon siirtymisestä kaukolämmön pariin vuoden 2022 lopussa sekä työajojen vähentymisestä.
- ✓ Olemme systematisoineet organisaatio- ja esimiesviestintää, mutta erillisiä laatukriteerejä ei ole laadittu. Työntekijäkokemuksen tutkimus osoittaa työnantajamielikuvan pysyneen lähes edellisvuoden tasolla.
- ✓ Nostimme Smartum-hyvinvointisaldo koko- ja osa-aikaisille työntekijöillemme
- ✓ Kartoitimme osaamista ja olemme määritelleet yksilöityjä tehtäväkohtaisia toimintakuvia, jotta jokainen on selvillä toimenkuvaansa liittyvistä odotuksista
- ✓ Edellisvuonna aloitettu Leipomon ja Kahviloiden yhteisen toiminnan ja hankintaprosessien kehitystyö on jatkunut vuoden 2023 aikana.
- Noudatimme hankinta-, kilpailutus- ja asiakassuhteissa hyviä kauppatapoja.
- Kuluttajatutkimus ja -ymmärrys ohjasivat uusien tuotteiden kehittämistä.
- Järjestimme säännöllisesti yhteiset Town Hall -tiedonjakotilaisuudet.
- Toteutimme säännöllisen työntekijäkokemuksen tutkimuksen.
- Jatkoimme videoperehdytyksien kehittämistä työprosesseissa.

Linkosuo Leipomo

- ✓ Ensimmäinen kokonainen vuosi kaukolämmön piirissä pienensi Leipomon energiankulutuksesta aiheutuvia päästöjä. Vaivaton kaukolämpöjärjestelmä säästi sekä päästöjä että kustannuksia.
- Otimme Hyvää Suomesta -merkin käyttöön kymmenessä uudessa tuotteessa.
- 100 % leivontaan käytetystä viljasta oli kotimaista
- Saimme IFS Food -laatujärjestelmäarvioinnissa korotuksen edellisvuosien tasoon nähden.
- Mittasimme tuotannosta syntyvää hävikkiä ja jätteen määrää, joiden tulokset ovat tässä raportissa.
- Saavutimme työntekijäkokemuksen tutkimuksessa arvosanan 7,4 asteikolla 1-10 ja siten pääsimme tavoitteeseemme.
- Uusia pakkausmateriaaleja ei otettu käyttöön vuonna 2023, mutta jatkamme kehitystyötä uusien pakkausratkaisujen parissa.

Linkosuo Kahvila

- ✓ Saavutimme työntekijäkokemuksen tutkimuksessa arvosanan 7,8 asteikolla 1-10 ja siten pääsimme tavoitteeseemme.
- ✓ Kehitämme tuloksen seuraamista viikkotasolla (aiemmin määritellyn päivätason sijaan) ja ennustamme sitä kuukausitasolla.
- Raaka-aineiden kotimaisuusaste pysyi ennallaan, ostamme kotimaisia raaka-aineita aina, kun se on mahdollista.
- SUP-direktiivi huomioitiin edellisen vuoden tapaan.
- Toteutimme sisäisiä auditointeja toimintamme laadun varmistamiseksi aiempaan tapaan.

Korkealaatuiset ja innovatiiviset tuotteet

Hyvinvointia terveellisempien tuotteiden kautta

LINKOSUON LEIPOMO

Me Linkosuolla haluamme tarjota asiakkaillemme hyvinvointia terveellisten tuotteiden kautta, herkuttelua unohtamatta. Esimerkiksi ruis- ja kauralastuissamme on 50 % vähemmän rasvaa kuin perunalastuissa, mausta tippaakaan tinkimättä. Tuotteemme ovat kotimaisia ja sisältävät runsaasti ravintokuituja, jotka sopivat välipalaksi sekä arjen että juhlan herkkuhetkiin. Panostamme tuotekehitykseen, ja vuonna 2023 lanseerasimme useita uusia tuotteita. Uusien tuotteiden lisäksi teimme myös designuudistuksen keihäänkärkituotteillemme eli Ruis- ja Kaurasipseille.

LINKOSUON KAHVILAT JA RAVINTOLAT

Huomioimme asiakkaiden erilaiset tarpeet laajasti niin allergioiden kuin esimerkiksi vegaanisen ruokavalion suhteen. Suunnittelemme ruokalistoja ja tarjontaamme sesonkien kautta valitsemalla kotimaisia satokauden kasviksia.

Linkosun Kahvilat ovat monen kuluttajan valinta etenkin Pirkanmaalla. Kahvilan valintaan ja kahvilakokemukseen vaikuttavat muun muassa hintataso, sijainti ja miljöö sekä tarjolla olevat tuotteet ja palvelun sujuvuus. Teettämämme bränditutkimuksen mukaan Linkosun Kahviloihin yhdistetään etenkin nopea ja sujuva palvelu, edullinen hintataso, parhaat leipätuotteet ja hyvä lounas. Vuonna 2023 tehostimme kahvilabrändin kehittämistä yhteistyössä Tampereen yliopiston markkinoinnin opiskelijoiden kanssa.

CASE

Leipomon uudet tuotteet
14 kpl
Kahvilan uudet tuotteet
50 kpl
(sis. kausituotteet)

Tuotteita yhteistyössä Poppamiehen kanssa

Lanseerasimme kuluneena vuonna uuden mausteisten snacksien tuotesarjan yhteistyössä Poppamiehen kanssa. Uutuustuotteiden makumaailmaa rakennettiin kuluttajatutkimuksen ja makuraadin arvioinnin perusteella. Poppamies on tunnettu mausteisista tuotteistaan, kuten kastikkeista, jotka sopivat hyvin yhteen esimerkiksi Linkosun ruissnackisien kanssa. Uutuustuotteet tulivat kauppoihin huhtikuussa 2023.

Tuotekehitystä kuluttajien toiveilla

SYSTEMAATTISTA TUOTEKEHITYSTÄ

Tuotekehitys ja uusien, kuluttajia kiinnostavien tuotteiden tarjoaminen on tärkeää. Asiakasymmärrys on toimintamme keskiössä. Tutkimme ja analysoimme kattavasti kuluttajakäyttäytymistä ja sen muutoksia. Testaamme systemaattisesti uusien kiinnostavuutta ja pyydämme palautetta kehitteillä olevista tuotteista.

Tuotekehitystä tehdään myös erilaisten ammattitaitokilpailujen yhteydessä, joiden osallistumiseen Linkosuolla on pitkät perinteet. Joinain vuosina erillisissä sarjoissa on kilpailut samanaikaisesti useampikin yrityksen edustaja. Vuonna 2023 Leipomo osallistui Suomalainen menestysresepti -kilpailuun ja pääsimme Härmex-tacoveneellemme semifinaaleihin.

Suomalainen menestysresepti karsinnat

Pääsimme Suomalaisen menestysresepti -kilpailun semifinaaleihin uudella härkäpavusta ja kaurasta tehdyllä Härmex-tacoveneellä.

LINKOSUON LEIPOMO

Kehitämme kiinnostavia, luotettavia ja terveellisempiä snacks vaihtoehtoja vastaamaan kuluttajien tarpeita. Olemme panostaneet viime vuosina vahvasti tuotekehitykseen, jonka seurauksena lanseeraamme vuosittain uusia tuotteita. Uutuustuotteita kehitettiin Linkosuon ja asiakkaiden tuotemerkeille. Teimme 10 eri kuluttajatutkimusta vuoden 2023 aikana, joihin osallistui lähes 1700 asiakasta.

Linkosuon Leipomon brändin avaintuotteet eli kaura- ja ruissipsien pakkaukset uudistettiin. Lisäksi lanseerasimme uusia tuotteita yhteistyössä Poppamiehen kanssa. Tuoteuutuudet ovat runsaskuituisia ja sisältävät runsaasti kotimaisia täysjyväviljoja eri tavoin maustettuna.

LINKOSUON KAHVILAT JA RAVINTOLAT

Kahvila Oy:n puolella panostamme raaka-aine sesonkeihin ja kotimaisuuteen. Kahvilan vuosi on jakotettu kolmeen osaan, jotka tukevat satokausia ja tuotteissa käytettävien raaka-aineiden sesonkeja. Kuuntelemme asiakkaita heidän toiveissaan tarkasti ja tämän pohjalta kehitämme valikoimaamme. Vuoden 2023 aikana teimme Kahvilan puolella 12 kuluttajatutkimusta, joiden tuloksia hyödynsimme uusien tuotteiden ja toimintojen kehittämisessä. Osallistujia oli reilu 1300 asiakasta.

Kahviloissa ja ravintoloissa seurataan asiakastytyväisyyttä jatkuvasti. Asiakkailta on palautteenantomahdollisuus kahviloissa niin sanotulla palautepäätteellä, jossa asiakkaat voivat arvioida tuntemuksiaan asioinnista toimipisteissämme.

Elintarvikeyrityksen toiminnan perusta ovat turvalliset ja laadukkaat tuotteet. Tuoteturvallisuus varmistetaan kaikissa toiminnan vaiheissa tuotekehityksestä valmistukseen ja jakeluun. Linkosuon Leipomolla on käytössä IFS FOOD 7 -laatu järjestelmä, jonka mukaisesti henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti ja toimintaa arvioidaan kriittisesti sekä sisäisillä arvioinneilla että toimittaja-arvioinneilla.

Laatujärjestelmän toimivuus auditoidaan ja sertifioidaan vuosittain ulkopuolisen auditoijan toimesta. Viimeisin IFS FOOD auditointi toteutettiin lokakuussa 2023, jossa saavutimme jopa aiempia vuosia korkeamman laatutason.

Sertifikaatit vaativat jatkuvaan parantamiseen perustuvaa elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmän ylläpitoa, joka on toteutettu asiantuntevasti ja arvioidaan säännöllisesti. Vuonna 2023 jatkoimme edellisen vuoden tapaan omavalvonta-järjestelmämme kehittämistä sekä sen osana olevaa aistinvaraista arviointia. Järjestimme myös henkilökunnalle aistinvaraiseen arviointiin liittyviä koulutuksia. Ensi vuonna käyttöön otettava uudistettu asteikko on aiempaa selkeämpi ja tulee nopeuttamaan reagointia poikkeamiin yhdessä digitaalisten järjestelmien kanssa.

Poikkeamiin on liitetty myös automatisoituja hälytyksiä, jonka lisäksi digitalisaatiota hyödynnetään laajasti esimerkiksi kulunvalvonnassa ja puhtaanapidossa. Poikkeamien lisäksi digitalisaation hyödyt näkyvät nopeampana reagointina erilaisiin työturvallisuuden läheltä piti -tilanteisiin sekä datan analysointiin.

LINKOSUON LEIPOMON LAATU- JA JOHTAMISJÄRJESTELMIEN KEHITYS

Vuonna 2019 Linkosuolla sertifioitiin ensimmäisten suomalaisten elintarvikeyritysten joukossa IFS Food -laatu järjestelmä. Se antaa vahvan näytön, että Linkosuo pystyy toimittamaan asiakkailleen turvallisia, korkealaatuisia ja vaatimusten mukaisia tuotteita.

SAAVUTIMME IFS FOOD - LAATUMITTAUKSESSA KORKEAMMAN TASON PISTEIN 95,24%

Vuonna 2014 Linkosuolle myönnettiin vaativa FSSC 22000- sertifikaatti. FSSC 22000 on ISO 22000- standardista laajennettu järjestelmä ja kattaa entistä paremmin asiakasvaatimukset Suomessa ja vientimarkkinoilla.

Kahviloilla otettiin vuonna 2022 käyttöön digitaalinen omavalvontajärjestelmä, jonka käyttöä tehostimme vuoden 2023 aikana. Järjestelmä tukee laadunvalvontaa ja sen seuraamista. Kahviloiden osalta omavalvonnan toimivuutta mitataan Oiva-tarkastuksien avulla. Tavoitteena on saavuttaa "Oivallinen" tulos Oiva-tarkastuksissa. Tämän saadakseen kaikista arvioiduista osa-alueista on saatava paras mahdollinen tulos, sillä heikoin osa-alue määrittää lopullisen arvosanan. Kaikki Oiva-tarkastuksien raportit ovat julkisia ja tulokset ovat nähtävillä kahviloissa paikan päällä sekä verkkosivuillamme.

Vuonna 2007 Linkosuolle myönnettiin ensimmäisenä yleisleipomona ISO 22000-standardiin perustuva elintarviketurvallisuuden laatusertifikaatti.

Avointa ja selkeää viestintää

ULKONEN VIESTINTÄ

Vuonna 2023 panostimme brändikehitykseen ja toteutimme molemmille yhtiöille uudet päivitetyt brändikäsikirjat. Uudistimme myös avaintuotteidemme eli ruis- ja kaurasipsien pakkaukset.

Linkosuo viestii kuluttajien kanssa pääasiassa verkkosivujen ja sosiaalisen median (some) palvelujen kautta. Yleisesti sivustoilla jaetaan ajankohtaisia tiedotteita ja kuluttajia pyritään inspiroimaan tuotteiden käyttöä helpottavilla resepteillä ja käyttövinkeillä. Kuluneen vuoden aikana lisäsimmme myös vastuullisuusviestintää tuotteidemme ja käyttämiemme raaka-aineiden alkuperistä. Verkkosivuiltamme löytyy myös jokaisen Linkosuo-ravintolan ruokalistat. Ruokalistojen lisäksi verkkosivuilta voi tarkistaa tuotekohtaisia tietoja, kuten allergeenit ja ravintosisällöt.

Leipomotuotteiden osalta kuluttajille viestitään myös pakkausmerkinnöillä, joista löytyy kaikki oleellinen tuotekohtainen tieto. Uusimpien tuotteiden pakkausmerkinnöistä löytyy mm. pakkausten kierrätysohjeet ja informaatio pakkauksen painomenetelmästä. Tarvittaessa asiakkaat voivat ottaa yhteyttä myös asiakaspalveluun. Kahviloissa ja ravintoloissa päästään kuluttajien kanssa myös suoraan keskusteluyhteyteen kassatilanteissa.

Kampanjaviestinnässä panostamme monipuolisuuteen. Merkittävimmistä tapahtumista laaditaan lehdistötiedotteita, mutta samanaikaisesti tuoteuutuuksiin voi törmätä maistatuksissa tai niistä saattaa kuulla radiossa.

SISÄINEN VIESTINTÄ

Jatkoimme edellisvuonna käyttönotettuja henkilöstön kuukausi-infoja, jossa tiedotamme ajankohtaisista asioista. Palaverit järjestetään hybridi-infoina, eli niihin voi osallistua paikan päällä tai etänä. Aarne & Elsa -henkilöstölehti jaetaan edelleen jokaiselle linkosuolaiselle kahdesti vuodessa.

Pyrimme kohti avoimempaa tiedonjakoa ja olemme kehittäneet palaverirakenteitamme sekä jatkaneet Intranetin kehittämistä tuomalla sinne monipuolisempaa sisältöä. Etenkin Leipomon puolella inforuutuja ja Intranettiä pyritään hyödyntämään osana tuotannon vuoronvaihtojen välistä tiedonkulkua.

Kahviloiden puolella ravintola- ja kahvilapäälliköt kokoontuvat kuukausittain yhteiseen palaveriin ja jalkauttavat tiedon omiin yksikköihinsä viikkopalavereissa. Tietoa välitetään myös käytössä olevan tuotannonohjausjärjestelmän kautta, jota kehitetään edelleen palveluntarjoajan kanssa.

CASE

Linkosuon kahvilan brändimielikuvan kehittäminen yhdessä Tampereen yliopiston opiskelijoiden ja asiakkaiden kanssa

Tampereen yliopiston opiskelijaryhmät tutkivat asiakkaidemme mielikuvaa Linkosuon brändistä. Tutkimus toteutettiin syksyllä 2023 Linkosuon kahviloissa haastatteleamalla asiakkaita ja henkilökuntaa. Tutkimustulokset tukivat tunnistamiamme haasteita Linkosuon brändimielikuvassa ja saimme arvokasta tietoa asiakkaiden brändikokemuksesta ja brändiviestinnän kehittämisestä.

Asiakkaat eivät koe Linkosuota niin vahvasti kotimaisena perheyrittäksenä kuin toivoisimme, joten aloitimme kehitystyön viestimällä aktiivisesti tuotteidemme paikallisuudesta ja niiden valmistamisesta lähellä Tamperetta. Olemme kiitollisia opiskelijoiden tekemästä työstä. Oli ilo seurata, miten aktiivisia ja innokkaita opiskelijat olivat kehittämään brändiämme!

Kohti hiilineutraalia toimintaa

Tekoja hiilijalanjäljen pienentämiseksi

KULUTUKSET

Hiilijalanjälkemme pienentämiseksi ensimmäinen tavoitteemme on selvittää oman tuotantomme hiilijalanjälki ja sen jälkeen mahdollisuudet sen pienentämiseen. Kartoitamme myös uusiutuvien energialähteiden käyttöä, joko ostoenergian lähteenä tai omana uusiutuvan energian tuotantona.

Hiilijalanjälkemme koostuu tuotannon, kuljetusten, kiinteistöjen sekä työmatkojen aiheuttamista päästöistä. Raaka-aineiden ja toimitusketjun päästöt sekä tuotteiden käyttö ja loppukäsittely ovat tarkastelun ulkopuolella.

ENERGIANKULUTUS

Linkosuon Leipomon uuneja lämmitetään maakaasulla ja kevyellä polttoöljyllä. Vuonna 2023 uunien lämmitystä varten ostettiin lähes 290 000 Nm³ maakaasua ja noin 73 000 litraa kevyttä polttoöljyä. Edellisvuoteen verrattuna maakaasun käyttö pieneni 35 % ja kevyen polttoöljyn käyttö pieneni 32 %. Leipomo tulee irtautumaan sekä kaasun että öljyn käytöstä vielä tämän vuosikymmenen puolella, kun uunit muutetaan sähkökäyttöisiksi.

Vuosi 2023 oli ensimmäinen Leipomon kokonainen vuosi kaukolämmön piirissä. Kaukolämpö on vähäpäästöisempää kuin aiemmin käytetty maakaasulla toimiva lämmitys. Toimitilojen ja veden lämmitykseen käytettiin 2 620 MWh kaukolämpöä ja sähköä kului noin 3 386 MWh.

Kahviloiden osalta energiankulutus lasketaan vain sähkön osalta, sillä kahvila- ja ravintolatilojen lämmitys kuuluu tilojen vuokraukseen eivätkä kulutustiedot ole saatavillamme.

Koska emme vastaa lämmitysenergian hankinnasta, niistä muodostuvat päästöt katsotaan osaksi tilanvuokraajan toimintaa.

Linkosuon Kahvilat käytti vuonna 2023 sähköä 1 006 MWh, joka on hieman edellisvuotta enemmän. Konsernitason kokonaissähkökulutus kuitenkin laski 4 % vuodesta 2022. Ostosähkön alkuperä on Oomi Oy.

VEDENKULUTUS

Linkosuo toimii alueella, jossa veden saatavuus tai saastuminen eivät ole ongelma. Käytetty vesi saadaan kunnallisen vesijohtoverkon kautta ja jätevesi poistuu kunnalliselle jätevesi-laitokselle. Vuonna 2023 Leipomon vedenkulutus oli 15 015 m³. Tuotantomäärään suhteutettu vedenkulutus oli noin 3,6 m³/taikina-tonnia, joka on 16 % enemmän vuonna 2022, sillä vuoka- ja paahtoleipien valmistusmäärät ovat kasvaneet edellisestä vuodesta. Kahviloiden ja ravintoloiden vedenkulutus kuuluu lämmityksen tapaan osaksi tilavuokria.

KULJETUKSET

Kuljetuksiin käytetään omassa omistuksessa olevaa kalustoa sekä sopimuskuljettajia. Rahtia kuljetettiin vuonna 2023 yhteensä lähes 360 000 ajokilometriä. Suurin osa rahdeista on osa Linkosuon Leipomon toimintaa, jotka ajetaan ulkopuolisen kuljetusyrityksen toimesta. Kahvilan rahtit sekä myyntiedustajien ajot tehdään omilla ajoneuvoilla, joista jälkimmäisen määrä oli noin 28 000 km. Yhtiöiden työntekijöitä kirjattiin vuonna 2023 yhteensä lähes 62 400 km. Yhteensä kuljetuksia ja muita työntekijöitä kerääntyi noin 449 500 km, joka on 0,5 % vähemmän kuin vuonna 2022.

HAMK opiskelijat kehittämässä Linkosuon sivuvirtojen hyödyntämistä

Ruokatuotannossa syntyy sivutuotteita, joita ei voida hyödyntää lopullisessa tuotteessa. Näitä sivutuotteita kutsutaan sivuvirroiksi. Linkosuolla sivuvirtoja ovat esimerkiksi hävikkileipä, ruisraski ja konejauho. Teimme yhteistyötä Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) opiskelijoiden kanssa, jossa opiskelijaryhmät pohtivat, miten tuotannon sivuvirtoja voidaan hyödyntää.

Opiskelijat kehittivät innovatiivisia ja uudenlaisia ratkaisuja, kuten ruisraskesta tehtyä raskigranolaa ja konejauhon hyödyntämistä sienten kasvattamiseen. Saimme opiskelijoita erinomaisia kehitysideoita, joiden hyödyntämistä pohdimme ja testaamme Linkosuolla.

Tekoja hiilijalanjäljen pienentämiseksi

HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT

Vuonna 2023 Linkosuon toiminnan suurimmat hiilidioksidipäästöt muodostuvat uunien lämmityksen polttoaineista, jotka muodostivat 41,2 % kokonaispäästöistä. Kaukolämmön kulutuksen osuus päästöistä oli 8,3 %. Leipomon kuluttama sähkö vastasi vuonna 2023 27,3 % :a kokonaispäästöistä ja Kahviloiden sähkönkulutus 8,1 %. Sekä sähkön että kaukolämmön päästöt on laskettu toimittajakohtaisesti. Liikkumisen ja rahtien osuus kokonaispäästöistä oli 15,1 %.

Pääosa Linkosuon kokonaispäästöistä muodostuu Leipomon toiminnasta, noin 90 %:a ja loput 10 % Kahviloiden toiminnasta. Linkosuon toiminnan hiilijalanjälki vuonna 2023 oli **2 057 tonnia CO₂e**, joka on lähes 18 % vähemmän kuin vuonna 2022. Päästölaskentaa on päivitetty vuonna 2023 ja vuoden 2022 päästöt on laskettu uudelleen vertailtavuuden säilyttämiseksi.

Päästöjen väheneminen johtuu osin laskennan tarkentamisesta, mutta merkittävin vaikutus on vähentyneellä maakaasun käytöllä. Maakaasun osalta vuoden 2023 päästöt ovat 35,9 % edellistä vuotta pienemmät.

Tuotantoon suhteutettu hiilijalanjälki oli vuonna 2023 0,50 tCO₂e/taikina-tonnia.

Tuotantokohtainen hiilijalanjälki väheni lähes 22 % vuodesta 2022, jolloin se oli vielä 0,64 tCO₂e/taikina-tonnia (päivitetyillä päästökertoimilla).

ACE LIFE – HANKE KÄYNNISTYY 2024

Leipomon päästöt tulevat lähivuosina putoamaan, kun yritys lopettaa fossiilisten polttoaineiden käytön prosesseissaan. Muutokset tehdään osana Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) koordinoimaa EU-hanketta, jossa elintarvikeala on yksi toimenpidealueista. ACE LIFE (Accelerating Climate Efforts and low-carbon investments in Finland) -hanke alkaa vuonna 2024.

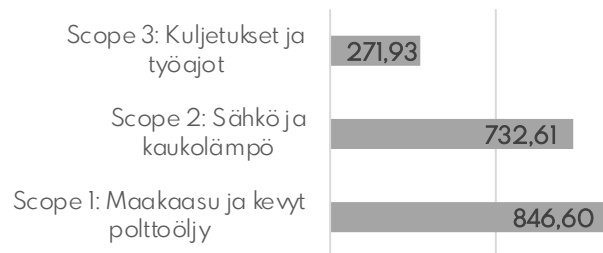
CASE

Ensimmäinen vuosi kaukolämmössä toi päästösäästöjä

Linkosuon Leipomo liittyi kaukolämpöön vuoden 2022 lopulla, joten vuosi 2023 oli ensimmäinen kokonainen vuosi kaukolämmön piirissä. Kaukolämmön avulla lämmitetään Leipomon kiinteistö ja sen käyttövesi. Aiemmin käytimme maakaasulla toimivaa lämmitysjärjestelmää. Erona näiden kahden välillä on esimerkiksi hukkalämpö, jota kaukolämmöllä saadaan paremmin otettua talteen ja käyttöön. Puolestaan maakaasulämmitys aiheutti Leipomoon hukkalämpöä suoraan lämmönjakohuoneeseen ja työskentelytiloihin. Kaukolämmön avulla lämmitettävä vesi on myös tasalämpöisempää kuin aiemmin maakaasulla lämmitetty vesi. Uudistuksen myötä lämmityskustannukset ovat laskeneet aiemmista vuosista. Lämmönjako huollettiin uudistuksen aikana tarkasti ja vanhoja lämmitystekniikoita hyödynnettiin siltä osin kun mahdollista. Uusi lämmitysjärjestelmä on helppohoitoinen ja vaivaton Linkosuolle.

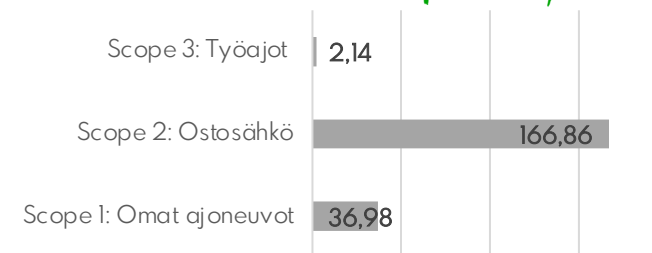
1 851 tCO₂

Leipomon hiilidioksidipäästöt yhteensä

206 tCO₂

Kahvilan hiilidioksidipäästöt yhteensä

100 %
leivontaan
käytetystä
viljasta
kotimaista

100 %
tuotteista
pakattu ja
valmistettu
Suomessa

Elintarvikealan yrityksiin kohdistuu tuotteiden ja raaka-aineiden jäljitettävyyksivaatimuksia viranomaisilta. Myös kuluttajien kiinnostus tuotteiden alkuperään ja turvallisuuteen kasvaa jatkuvasti niin kotimaan markkinan kuin viennin osalta, ja kaupan toimijat ovat kasvavissa määrin kiinnostuneita raaka-aineiden alkuperästä ja vastuullisesta toiminnasta. Turvallinen ruokaketju edellyttää raaka-aineiden jäljitettävyyttä, sillä kun tuotteet ovat jäljitettävissä, mahdolliset takaisinvedot virheellisten tuote-erien kohdalla ovat toteutettavissa nopeasti.

Linkosuon leipomotuotteissa on käytössä kotimaisuutta osoittavat **Avainlippu** ja **Hyvää Suomesta** -merkit. Hyvää Suomesta -merkki myönnetään tuotteille, jotka on valmistettu ja pakattu Suomessa, ja joiden raaka-aineista vähintään 75 % on kotimaista. Vuonna 2023 kymmenelle uutuustuotteelle myönnettiin Hyvää Suomesta -merkki. Linkosuon Leipomon tuotteiden pääasiallinen raaka-aine on viljat, jotka hankitaan Suomesta aina kun mahdollista. Kaikki leivontaan käytetyt viljat olivat 100 % kotimaista vuonna 2023. Kaikkien viljojen osalta saatavuus oli aikaisempaa heikompaan johtuen maailman tilanteesta. Vuonna 2023 heikko perunan satokausi nosti perunahiutaleiden hintaa ja aiheutti saatavuushaasteita. Onnistuimme tästä huolimatta hankkimaan kaiken kotimaisilta toimijoilta. Linkosuon tavoitteena on, että 100 % käytetystä viljasta olisi jatkossakin kotimaista ja Hyvää Suomesta -merkki olisi käytössä mahdollisimman monessa tuotteessa.

Linkosuon Kahvilat suosivat kotimaisia raaka-aineita annoksissaan ja huolehtivat alkuperäselvityksistä ja -merkinnöistä viranomaisvaatimusten mukaisesti. Kahviloissa ja ravintoloissa käytetään vain kotimaista siipikarjaa sekä naudan- ja porsaanlihaa. Käyttämämme kala on puolestaan vastuullisesti pyydetty ja kasvatettu. Juuresten ja kasvien osalta noudatetaan sesonkijattelua, joka tukee tuoreiden ja kotimaisten raaka-aineiden käyttöä. Vuonna 2023 aloitimme kahviloissa ja ravintoloissa kotimaisen ja vastuullisen ruuan teemapäivät, jolloin tarjosimme esimerkiksi ruokaa suomalaisista raaka-aineista kotimaisen ruuanpäivänä ja Itämeripäivänä kalaa suoraan Itämerestä.

Elintarvikkeiden pakkauksia säädellään tarkkaan, ja niiden tärkein tehtävä on suojella tuotetta pilaantumiselta ja sitä kautta asiakkaan terveyttä. Erityisesti kuivaleipätuotteiden pitkät säilymisajat vaativat paljon myös pakkausmateriaalilta. Pyrimme kehittämään ja tarkastelemaan pakkausratkaisujamme. Yhdistämme pakkauskehittämisessä sekä Leipomon että Kahvilan henkilökunnan ammattitaitoa.

LINKOSUON LEIPOMO

Linkosun leipomotuotteiden pakkausmateriaalit ovat pääasiassa kartonki, aaltopahvi sekä erilaiset muovi- ja kuitupohjaiset monikerroslaminaatit. Myyntipakkaukset voi lajitella muovi- tai kartonkikeräykseen. Pakkausten kierrätys-ohjeista viestimme pakkausmerkinnöissä ja nettisivuillamme. Kaikki pakkauksemme ovat 100 % kierrätettäviä.

Aiempien vuosien tapaan olemme jatkaneet muovin vähentämistä myyntipakkauksissamme, tuotteen laatua riskeeraamatta. Olemme vuodesta 2020 lähtien uudistaneet pakkauksiamme ympäristöystävällisemmiksi suomalaisten Walkin ja Peltolan pussi Oy:n kanssa. Aiemmin täysin muovista valmistetuissa pakkauksissa on vähennetty muovin osuutta 30 prosenttiin pakkausmateriaalin painosta ja pakkaukset ovat kierrätettävissä kartonkina. Pakkausten painatuksiin käytämme vesipohjaisia painovärejä ja ympäristöystävällisempää EGP (Expanded Gamut Printing) -painotekniikkaa.

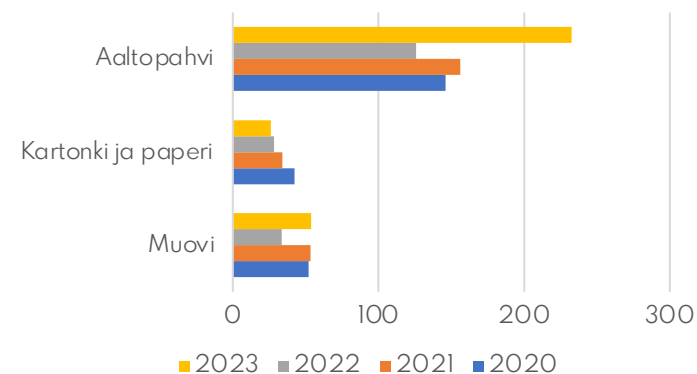
Materiaalien lisäksi pakkausten suunnittelussa kiinnitetään huomiota tehokkaaseen mitoittamiseen. Mitoittamalla myyntipakkaukset myyntierälaatikoihin ja niiden optimointi puolestaan täysiin lavoihin takaavat, että kuljetamme rahdeissamme mahdollisimman paljon tuotteita. Kun pakkausten väliin ei jää tyhjää tilaa ja lavatehokkuus on huipussaan, kuljetuksen päästöt pystytään pitämään mahdollisimman vähäisinä. Kiinnitämme huomiota myös aiemmin tuotantoketjussa syntyviin päästöihin ja suosimme lähitoimijoita. Näin voimme alentaa kuljetuksista syntyviä päästöjä ja tukea samalla paikallista työllisyyttä.

LINKOSUON KAHVILAT JA RAVINTOLAT

Kahviloiden ja ravintoloiden kertakäyttöiset muovimateriaalit on korvattu joko kierrätettävällä RPET-muovilla tai biopohjaisilla materiaaleilla. Esimerkiksi kuumakuppien kannet, aterimet ja smoothie-mukit valmistetaan biopohjaisista raaka-aineista. Selvitämme myös muita ratkaisuja luonnonmateriaaleihin pohjautuvien biomuovien käyttöön ja pyrimme löytämään biohajoavia vaihtoehtoja kierrätysmuoveille. Myös Kahviloiden puolella kaikki pakkausmateriaalimme ovat kierrätettäviä, ja olemme luopuneet kertakäyttöisistä muoveista, kuten pilleistä.

LEIPOMON SISÄÄNOSTETUT PAKKAUSMATERIAALIT (tonnia)

LINKOSUON LEIPOMO

Linkosuon Leipomon strategisena tavoitteena on ollut jo pitkään vähentää hävikin määrää. Tunnistamalla ne tuotantoprosessin vaiheet joissa hävikkiä syntyy ja kehittämällä niiden toimintaa, hävikkiä onkin Leipomon puolella vähennetty vuonna 2023 32 000 kg verrattuna vuoteen 2022. Vuonna 2023 leipomotoiminnasta syntyi hävikkiä keskimäärin 8,1 % kaikista materiaalivirroista. Vuoden 2023 hävikkimäärä on noin 335 tonnia, joka on yli 30 tonnia vähemmän kuin vuonna 2022.

LINKOSUON KAHVILAT JA RAVINTOLAT

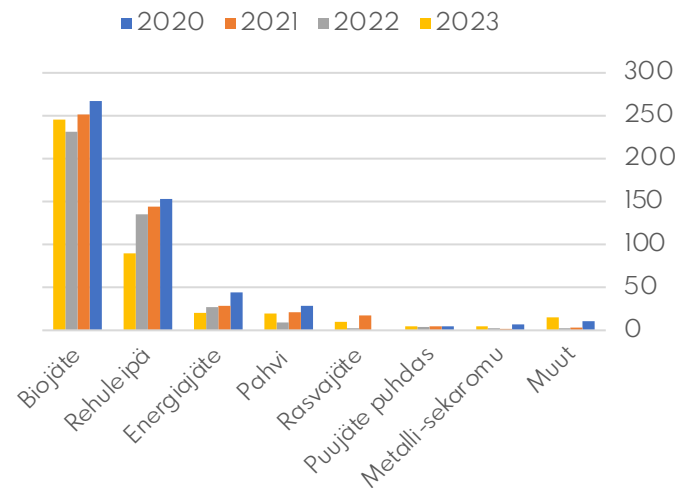
Ravintoloiden hävikkimäärän seurannan kehittäminen on jatkuva prosessi. Vuonna 2023 tehostimme hävikin seurantaa merkittävästi. Käsittelimme syntyneen hävikin määrää läpi viikkopalaverissa, jossa keskustelimme yhteisesti mahdollisista poikkeumista ja niihin johtaneista syistä. Koemme yhteisten läpikäyntien vaikuttaneen positiivisesti tavoittelemamme kulttuurin muutokseen, jossa hävikki nähdään myös tärkeänä liiketoiminnan mittarina.

Toteutimme vuoden 2023 aikana kolme tehostettua kahden viikon ajanjaksoa hävikin seurantaan, jolloin jokaisessa toimipisteessä punnitaan ja kirjataan syntyneet jätteet tarkkaan ylös. Raporttiin kirjataan myös toimenpiteet, joilla syntynyttä hävikkiä aiotaan vähentää. Hävikki-viikkojen aikana seuraamme myös asiakkailta tulevaa lautashävikkiä.

Itsenäisen seurannan lisäksi suoritamme Kahviloissa kaksi kertaa vuodessa **sisäiset auditoinnit**, joissa seurataan syntynyttä hävikkiä ja sen kirjausta. **Tavoitteena on aiempien vuosien tapaan hävikin pitäminen alle kolmessa prosentissa.**

Kahvilamme ovat keränneet useampia kunniamainintoja ResQ Club -sovelluksen käyttöön liittyen. Sovelluksen kautta myytävät ruoka-annokset säästävät ilmastoa, ympäristöä ja asiakkaiden rahaa. Vuonna 2023 pelastimme sovelluksen kautta lähes 14 000 annosta hävikiltä, määrä on hieman pienempi (-0,3 %) kuin vuonna 2022. Annosmäärä vastaa yli 34 700 kg säästettyjä hiilidioksidipäästöjä. Kahvilapuolen lisäksi myös Leipomo torjuu hävikkiä erilaisten yhteistyökuvioiden kautta.

Leipomon jätemäärät, tonnia

CASE

Kahvilan hävikki-viikot näkyväksi asiakkaille

Järjestämme kahviloissa Hävikki-viikkoja, joiden tarkoituksena on seurata hävikin määrää tehostetusti. Hävikki-viikkojen avulla henkilöstömme oppii seuraamaan hävikin määrää tarkemmin ja pystymme paremmin arvioimaan hävikin syntymiseen johtaneita syitä. Myös asiakkailta on merkittävä vaikutus hävikin määrään, minkä vuoksi markkinoimme Hävikki-viikkoja vuoden 2023 aikana huomattavasti aiempia vuosia vahvemmin. Tällä pyrimme lisäämään keskustelua ruokahävikistä ja muuttamaan ruuan poisheittämissä kulttuuria.

Reilu ja toimiva yhteistyö kaiken takana

Monimuotoinen henkilöstö

Vuoden 2023 lopulla Linkosuolla työskenteli yhteensä 202 henkilöä: Linkosuon Leipomolla 60 henkilöä, Linkosuon Kahviloilla 133 henkilöä ja Linkosuo konsernissa 9 henkilöä. Lisäksi Kahvila työllistää joitakin erittäin satunnaisesti työskenteleviä työntekijöitä.

Linkosuon Kahvilat työllistää paljon nuoria aikuisia ja 40% henkilöstöstä on alle 35 vuotiaita. Pääosa työntekijöistä on naisia. Linkosuon Leipomolla puolestaan lähes kaksi kolmasosaa työntekijöistä miehiä. Leipomon työntekijöiden ikäjakauma on melko tasainen. Yhtiötasolla 69 % työntekijöistä on naisia ja 31 % miehiä.

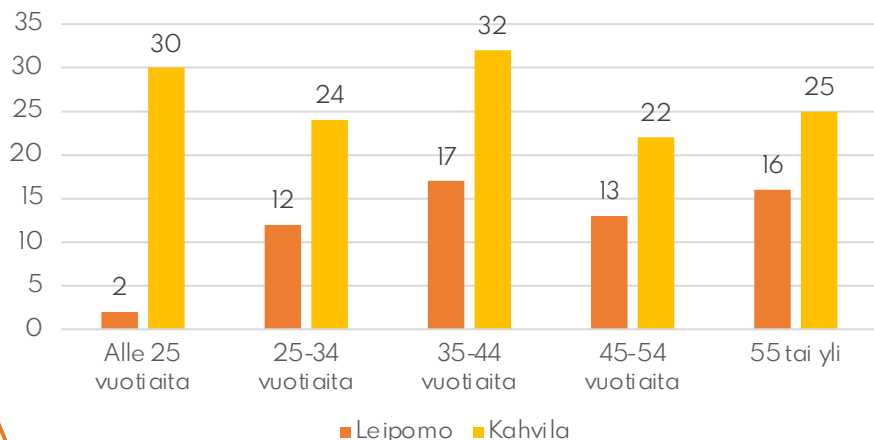
Edellisten vuosien työvoimapulan vaikutuksia ei ollut samassa määrin havaittavissa vuoden 2023 aikana kuin aiemmin. Edelleen ravintola-alalla kuitenkin käydään kilpailua hyvistä työntekijöistä. Kahviloiden työsuhteista reilu puolet on kokoaikaisia. Leipomolla lähes kaikki työsuhteet on kokoaikaisia. Vuonna 2023 lähes kaikki työsuhteet ovat vakituisia, Leipomolla 97 % ja Kahviloilla 98 %.

Sairauspoissaolo 4,2 %
Työtapaturmailmoituksia 7 kpl

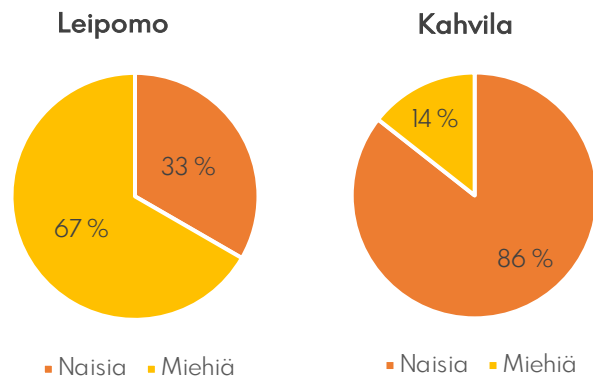
Sairauspoissaolot laskivat Leipomon osalta edellisiin vuosiin verrattuna. Kahviloissa sairauspoissaolot pysyivät vuoden 2022 tasolla. Linkosuon Leipomon sairauspoissaolojen osuus oli 5,1% ja Kahvioissa puolestaan 4,0 %. Linkosuon sairauspoissaolojen määrät ovat alempia kuin toimialojen sairauspoissaolojen lukumäärät keskimääräisesti.

Työtapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden kokonaismäärä laski vuoden 2023 aikana edellisiin verrattuna. Leipomon puolella sattui vuoden aikana kolme työtapaturmaa ja Kahvilan puolella työtapaturmia oli neljä. Työtapaturmat eivät olleet vakavia, eivätkä johtaneet pitkiin poissaoloihin.

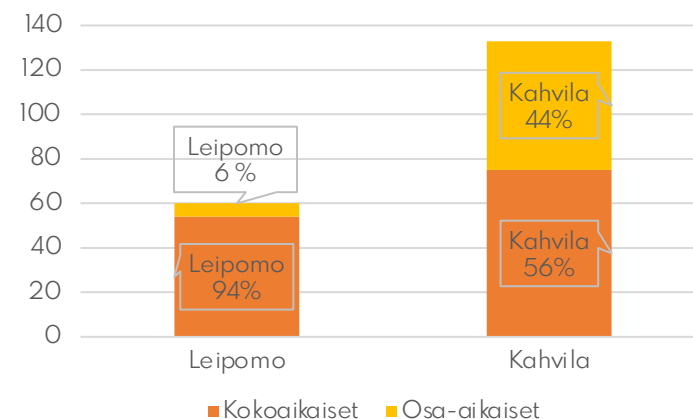
Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön sukupuolijakauma

Työsuhteen laatu, lkm ja prosenttiosuus

LINKOSUON LEIPOMO

Linkosuo Leipomolla on asiakkaina suuria kaupan alan keskusliikkeitä, jotka arvostavat toimintavarmuutta ja täsmällisiä prosesseja. Asiakassuhteita pidetään yllä asiakaskäynneillä, tapaamisilla ja muulla suoralla yhteydenpidolla. Tuotekehittely ja uusien, kuluttajia kiinnostavien tuotteiden tarjoaminen on meille tärkeä osa asiakassuhteita. Teimme leipomon puolella vuoden 2023 aikana asiakastytyväisyystutkimuksen, jossa selvitimme tyytyväisyyttä myyntikenttäämme.

LINKOSUON KAHVILAT JA RAVINTOLAT

Linkosuo kahvilat ja ravintolat sijaitsevat kauppakeskuksissa ja toimistorakennuksissa, joiden vieraille ja työntekijöille tarjoamme lounas-, kahvila- ja kokouspalveluja. Toimimme vuokralla erilaisten asiakkaiden ja kumppaneiden tiloissa ja huolehdimme toimivista suhteista tilojen omistajien kanssa aktiivisesti.

Osa kiinteistöomistajista mittaa jatkuvasti asiakastytyväisyyttä, johon sisältyy myös ravintolapalvelut. Käymme meitä koskevan palautteen läpi kuukausittain, ja saamme näin tietoa omasta onnistumisestamme. Pienenä ja ketteränä yrityksenä pystymme reagoimaan saatuun palautteeseen tarvittaessa hyvin joustavasti.

Juhlapalveluitamme ja ravintoloitamme voivat käyttää tilaisuuksien järjestämiseen sekä yritykset että yksityishenkilöt. Näiden asiakkaiden kanssa yhteydenpito ja palautteen saaminen on välitöntä ja ajantasaista, jolloin voimme reagoida muutostarpeisiin nopeasti.

Seuraamme kahviloissa ja ravintoloissa palautetta sekä sisäisesti että ulkoisesti. Käytössämme on uudenlainen palautejärjestelmä, jonka avulla saamme kaikki palautteet saman järjestelmän sisälle. Asiakastytyväisyys ja toimivat asiakassuhteet saivat erittäin hyvät arviot sekä kuluttaja- että yritysasiakkailtamme vuonna 2021 toteuttamassamme sidosryhmäkyselyssä.

"Kahvilat ovat viihtyisiä ja tuotteet erinomaisen hyviä ja laadukkaan oloisia. Asiakaspalvelu on hyvällä tasolla."
-Kuluttaja-asiakas

CASE

Tuhansia tuotelahjoituksia vuonna 2023

Teimme Linkosuolla tuhansia tuotelahjoituksia vuoden 2023 aikana. Halusimme kohdistaa lahjoitukset niin maailmanlaajuiseen hyväntekeväisyyteen kuin kotimaahan eri yhdistyksille ja erilaisiin tapahtumiin. Meille on tärkeää tukea Ukrainaa ja osallistua osaltamme avustustyöhön.

Lisäksi paikallisten seurojen, koulujen ja yhdistyksien tukeminen on osa toimintaamme. Vuonna 2023 tarjosimme makuelämyksiä myös kansainvälisille suurlähetystöille sekä erilaisiin kulttuuri- ja urheilutapahtumiin.

HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTIKYSELY

Henkilöstön työhyvinvointia ja -tyytyväisyyttä mitattiin syyskuussa 2023. Kysely järjestettiin toista kertaa koko organisaatiolle, kun myös Kahvila saatiin mukaan kyselyyn vuonna 2022. Kyselyssä arvioidaan kokonaistyytyväisyyttä työpaikkaan sekä merkittävimpiä työhyvinvointitekijöitä.

LINKOSUON LEIPOMO JA KONSERNI

Kokonaistyytyväisyys työpaikkaan laski hieman edellisestä vuodesta Leipomon ja konsernin osalta. Parannuksia henkilöstö arvioi edelliseen vuoteen nähden tulleen mielekkäisiin työtehtäviin, mahdollisuuteen käyttää omaa osaamistaan sekä työpaikan varmuuteen ja jatkumoon. Heikennyksiä edelliseen vuoteen olivat ammattitaitoiset kollegat ja oman toimenkuvan selkeys, jotka laskivat vuoden 2022 hyvältä tasolta ok-tasolle. Oikeudenmukaiseksi koettu esihenkilö laski vuoden 2022 erinomaiselta tasolta hyvälle tasolle.

Leipomon ja konsernin henkilöstö piti merkityksellisimpinä näkökulmina mielekkäitä työtehtäviä, työympäristöä, jossa voi olla oma itsensä ja mahdollisuutta käyttää omaa osaamistaan päivittäin. Edellisen vuoden tavoin kehitettävää nähtiin omia kiinnostuksia vastaavissa kehitysmahdollisuuksissa ja vaikutusmahdollisuuksissa omaan työhön.

LINKOSUON KAHVILAT JA RAVINTOLAT

Kahviloiden ja ravintoloiden puolella kokonaistyytyväisyys työpaikkaan nousi edellisestä vuodesta. Parannuksia edelliseen vuoteen tuli myös työpaikan vahvassa yhteishengessä ja oikeudenmukaisen esihenkilön osalta, jotka nousivat ok:sta hyvälle tasolle. Ainoastaan mielekkäisiin työtehtäviin tuli muutaman prosenttiyksikön heikennys, mutta työtehtävien mielekkyys pysyi silti hyvällä tasolla.

Linkosuon kahvilat ja ravintolat arvioitiin erinomaisiksi työpaikoiksi, jossa voi olla oma itsensä. Merkityksellisimmäksi näkökulmaksi arvioitiin myös mahdollisuus käyttää päivittäin omaa osaamistaan. Palkkatasossa ja yrityksen johdon toiminnassa toivotaan edelleen kehittymistä, mutta suunta on oikea ja tulos on edellistä tutkimusta positiivisempi.

Vastausprosentti:

Leipomo ja konserni 86 % & Kahvila 74 %

Kokonaistyytyväisyys asteikolla 1-100:

Leipomo ja konserni 74 (2022 vastaava 75)

Kahvilat ja ravintolat 78 (2022 vastaava 72)

Henkilöstön virkistäytymistoiminta

Linkosuon virkistystoiminta on laajentunut aiempiin vuosiin nähden. Virkistystoimikunta on koko yrityksen yhteinen ja kaikkien osapuolien toiveet pyritään huomiomaan. Aiemmin tuotannon kesken järjestetyt kesäolympialaiset järjestettiin vuonna 2023 koko Linkosuon henkilökunnalle. Kuluneen vuoden aikana juhlittiin myös vuosijuhlia.

CASE

Linkosuolla kannustetaan kouluttautumaan

Haluamme Linkosuolla tukea työntekijöitämme kehittymään ja kannustamme heitä opiskelemaan työn ohessa. Kuluneen vuoden aikana useampi Linkosuon työntekijä opiskeli ja valmistui erilaisista tutkinnoista.

Tutkinnot määräytyivät henkilöiden työtehtävien ja mielenkiinnonkohteiden perusteella. Työntekijät kuvaavat Linkosuon tukeneen opiskelua mahdollistamalla työaikajoustoja koulutuspäivien ajaksi, ja tarjoamalla erilaisia työliitännäisiä toimeksiantoja lopputoihin sekä opintokokonaisuuksiin. Myös työhön liittyviä materiaaleja pystyi hyödyntämään opinnoissa. Logistiikkapäällikkönä työskentelevä Heidi kertoi, että hän sai tiimiltään apua opinnäytetyöhönsä palautteiden ja kehitysehdotuksien avulla. Puolestaan tuotekehityspäällikkönä toimiva Marjut kuvaili saaneensa Linkosuolta tukea päätökseensä lähteä opiskelemaan ja sopivan tutkinnon löytämiseen.

LINKOSUON TALOUDELLINEN KANNATTAVUUS

Vaikka raaka-aineiden hinnat ovat nousseet voimakkaasti viime vuosien aikana, Linkosuo kokonaisliikevaihto on kasvoi vuonna 2023 22,9 miljoonaan euroon. Liikevaihto on 13 % suurempi kuin vuonna 2022.

Leipomon liikevaihto kasvoi myös yli miljoona euroa, mutta liiketulos on -0,5 % ja näin ollen pienempi kuin vuonna 2022. Leipomon liikevaihdosta 25 % tulee viennistä. Viennin osuus nousi prosentin verran vuodesta 2022.

Linkosuo Kahviloiden liikevaihto vuonna 2023 oli 10,6 miljoonaa euroa ja liiketulos -4,9 %. Liiketulos on tappiollinen, kuten edellisenäkin vuonna. Liiketulos on kuitenkin parantunut edellisestä vuodesta. Kahviloiden ja ravintoloiden lukumäärä pieneni myös kolmella toimipisteellä vuoteen 2022 verrattuna.

Konserni maksoi vuonna 2023 palkkoja noin 6,7 miljoonaa euroa, joka on 0,3 miljoona euroa enemmän kuin vuonna 2022.

EETTINEN LIIKETOIMINTA

Linkosuo noudattaa kaikessa liiketoiminnassaan lakeja ja säädöksiä. Eettinen liiketoiminta tarkoittaa, että toimimme korruptiota vastaan emmekä anna tai vastaanota lahjuksia. Kunnioitamme ihmisoikeuksia, kohtelemme henkilöstöämme yhdenvertaisesti ja pyrimme edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa. Tämän lisäksi kunnioitamme ympäristöä ja pyrimme jatkuvasti löytämään uusia työtapoja, jotka edistävät kestävän kehityksen toteutumista. Vuosittainen vastuullisuusraportointimme on osa avointa ja läpinäkyvää viestintäämme.

Nuorten taloustaitojen tukeminen

Linkosuo oli kumppanina tukemassa Pirkanmaan Nuorkauppakamarin Nuorten taloustaidot - koulukiertuetta. Projektin tarkoituksena on opettaa nuorille vastuullista kuluttamista ja rahankäyttöä. Nimensä mukaisesti Nuorten taloustaidot -projekti opettaa nuorille oman talouden organisoimista ja lainan korkojen vaikutuksia.

CODE OF CONDUCT - EETTISET TOIMINTAPERIAATTEET

1. Työolosuhteet, työturvallisuus

Työympäristö on turvallinen ja työntekijöiden käytössä on määräysten mukaiset sosiaaliltilat.

2. Työaika

Työaika noudattaa kunkin maan omia kansallisia lakeja ja sopimuksia.

3. Palkka ja edut

Palkat ja edut vastaavat vähintään kansallista lainsäädäntöä ja mahdollisia alakohtaisia sopimuksia.

4. Yhdenmukainen kohtelu

Kaikenlainen syrjintä, pelottelu, uhkailu, alistaminen, häirintä ja kiusaaminen ovat kiellettyjä.

5. Lapsityövoima ja nuoret työntekijät

Lapsityövoiman (alle 15-vuotiaat) käyttö on kiellettyä. Nuori työntekijä (alle 18-vuotiaat) ei saa tehdä yötyötä tai vaarallista työtä.

6. Pakkotyövoima

Kaikki työnteko on vapaaehtoista, ja työntekijät voivat vapaasti poistua työpaikalta työvuoron jälkeen.

7. Järjestäytyminen

Toimittaja kunnioittaa kaikkien työntekijöiden oikeutta järjestäytyä tai olla järjestäytymättä ammattiliittoon ja osallistua kollektiivisiin neuvotteluihin.

8. Liiketoiminnan eettisyys

Toimittaja noudattaa toimintaansa sovellettavia eettisiä lakeja ja asetuksia, esim. koskien lahjontaa, korruptiota, petosta ja muita kiellettyjä liiketoiminnan menettelyjä.

9. Ympäristö

Toimittaja noudattaa paikallisia ja kansallisia ympäristöä ja jätehuoltoa koskevia sääntöjä. Toimittaja on tietoinen ympäristövaikutuksistaan ja pyrkii vähentämään haitallisia ympäristövaikutuksiaan ja käyttämään resursejaan tehokkaasti.

10. Toimittajan vastuu

Toimittaja ryhtyy toimenpiteisiin täyttääkseen tämän Code of Conductin vaatimukset sekä toteuttaakseen näitä vaatimuksia omassa toimitusketjussaan.

Vastuullisuus lukuina

Vastuullisuuden avainluvut 2023

Kohti hiilineutraalia toimintaa

-32 tonnia
vähemmän tuotantohävikkiä vuoteen 2022 verrattuna

79 % jätteistä hyötykäyttöön ja 19% energiaksi

-17,9 % pienemmät hiilidioksidipäästöt kuin vuonna 2022

Korkealaatuiset ja innovatiiviset tuotteet

95,24 %
IFS FOOD -laatu järjestelmän auditoinnin tulos

100 % leipomotuotteista valmistettu Suomessa

14 uutta leipomotuotetta

Reilu ja toimiva yhteistyö kaiken takana

202 työntekijää

22,9 M€ liikevaihto

13 % liikevaihdosta viennistä

HIILIJALANJÄLKI

Linkosuon hiilidioksidipäästöt on laskettu GHG Protocol -standardeja mukaillen.

Linkosuon suorat hiilidioksidipäästöt (Scope 1) koostuvat maakaasun ja kevyen polttoöljyn käytöstä uunien lämmityksessä sekä yrityksen omistuksessa olevista autoista. Näistä osa on kahviloiden huoltoautoja, joiden on päästölaskennassa oletettu olevan dieselkäyttöisiä pakettiautoja, joita ajettiin täydellä kuormalla.

Lisäksi kahviloiden omistuksessa on rahtiin käytettäviä autoja, joiden oletettiin olevan keskimääräisiä jakelukuorma-autoja, jotka kuljettavat keskimääräistä kuormaa. Autojen päästöjen laskentatapaa tarkennettiin, joten myös 2022 vertailuluvut on laskettu samoilla päästökannoilla.

Epäsuorat hiilidioksidipäästöt (Scope 2) koostuvat ostetun sähkön ja kaukolämmön aiheuttamista päästöistä. Kaukolämmön kulutus sisältää toimitilojen lämmityksen lisäksi veden lämmittämiseen käytetyn energian. Kaukolämpö käyttöön otettiin vuoden 2022 lopussa. Ostosähkön alkuperä oli Oomi ja kaukolämmön Kangasalan Lämpö Oy. Sähkön ja kaukolämmön päästölaskennassa on käytetty toimittajakohtaisia päästökertoimia.

Välillisiin hiilidioksidipäästöihin (Scope 3) laskettiin mukaan ulkopuolisilta ostetut kuljetukset, joista leipomon rahdit oletettiin tehtävän suurilla jakelukuorma-autoilla keskimääräisillä kuormilla. Työntekijöiden laskuttamien työajojen päästöt laskettiin keskimääräisen bensiinikäyttöisen henkilöautopäästöjen mukaan.

LÄHTEET:

1. Tilastokeskus / OpenCO2.net
2. Traficom / OpenCO2.net
3. Defra / OpenCO2.net
4. Oomi / OpenCO2.net
5. Kangasalan Lämpö / OpenCO2.net

Scope 1	2023		CO ₂ -päästöt (tonnia CO ₂)	Osuus päästöistä (%)	Muutos vuoteen 2022 verrattuna (prosenttiyksikköä)
Maakaasu ¹	3 332 435	kWh	664,26	32,3 %	-35,91 %
Kevyt polttoöljy ¹	729 830	kWh	182,34	8,9 %	-32,59 %
Rahti kahviloihin ³	37 000	km	30,46	1,5 %	-4,63 %
Myyntiedustajien ajot ²	28 000	km	6,52	0,3 %	-6,72 %
Scope 1 yhteensä			883,58	43,0 %	-34,35 %
Scope 2					
Leipomon käyttämä sähkö ⁴	3 386 259	kWh	561,51	27,3 %	-6,89 %
Leipomon käyttämä kaukolämpö ⁵	2 619 700	kWh	171,10	8,3 %	28,21 %
Kahviloiden käyttämä sähkö ⁴	1 006 284	kWh	166,86	8,1 %	6,15 %
Scope 2 yhteensä			899,47	43,7 %	0,64 %
Scope 3					
Leipomon rahdit ³	322 081	km	265,11	12,9 %	4,17 %
Leipomon työajot km-korvauksista ²	47 468	km	6,82	0,3 %	-19,48 %
Kahvilan työajot km-korvauksista ²	14 900	km	2,14	0,1 %	-31,85 %
Scope 3 yhteensä			274,07	13,3 %	3,00 %
Hiilidioksidipäästöt yhteensä			2 057,12	100,0 %	-17,90 %

Taulukot ja raportointiperiaatteet

Tämä vastuullisuusraportti mukailee GRI-standardissa annettua ohjeistusta. Vastuullisuusraportissa keskitytään ainoastaan Linkosuo-konsernin määräysvallassa oleviin asioihin. Raportti kattaa saatavilla olevat vastuullisuusluvut, jotka liittyvät suoraan yhtiön omaan toimintaan. Vertailua on tehty vuosien 2022-2020 osalta.

Ympäristötunnusluvut	2023	2022	2021	2020
Tuotantomäärä (tonnia taikinaa)	4 124	3 902	4 390	4 620
Hiilijalanjälki (tonnia CO2e)	2 057	2 506	2 331	2 642
Hiilijalanjälki/tuotantomäärä (tonnia/tonnia)	0,50	0,64	0,53	0,57
Vedenkulutus (m3)	15 015	11 980	10 445	10 118
Vedenkulutus/tuotantomäärä (m3/tonnia)	3,6	3,1	2,4	2,2
Käytetyt raaka-aineet (tonnia)	3 003	2 821	3 104	3 450
Käytetyt raaka-aineet/tuotantomäärä (tonnia/tonnia)	0,73	0,72	0,71	0,75
Kokonaisjättemäärä materiaalikierrätykseen (tonnia)	324	341	392	415
Kokonaisjättemäärä energiahyötykäyttöön (tonnia)*	79	72	80	97
Kokonaisjättemäärä/tuotantomäärä (tonnia/tonnia)	0,10	0,11	0,11	0,11

* rakennusjätettä ei ole pystytty hyödyntämään materiaalina tai energiana

Ympäristötunnuslukujen laskenta on tehty taikinakiloa eikä lopputuotetta kohti, koska tuotteiden paistohäviö vaihtelee tuotteesta riippuen välillä 10-55%.

Lisätietoja Linkosuo:n vastuullisuudesta antaa Leipomo Oy:n ja Kahvila Oy:n toimitusjohtaja Jyrki Karlsson (jyrki.karlsson@linkosuo.fi).

Tämän vastuullisuusraportin on toteuttanut yhteistyössä Linkosuo:n kanssa

EST. **LINKOSUO** 1936

Linkosuo-yhtiöt
PL 77
33101 Tampere

© EcoReal Oy 2023. Tämä asiakirja on tarkoitettu ainoastaan raportin tilaajalle eikä sitä saa luovuttaa eteenpäin. Tilaajalla on oikeus julkaista raportti omilla verkkosivuillaan.